LEADER Suupohja
Euroopan unionin osarahoittama

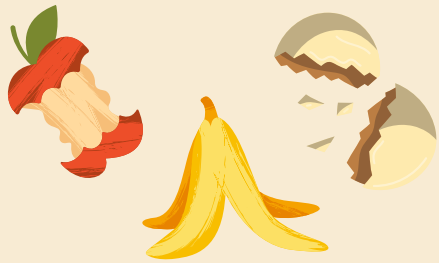

Voihan komposti!

Kompostointi kannattaa aloittaa miettimällä, **mitä haluan kompostoida?**

Keittiössä syntyvää **biojätettä?**

Biojätteeseen voi laittaa hedelmien, vihannesten ja marjojen kuoret ja perkuujätteet, kahvi- ja teeporot suodatinpusseineen, luut, kananmunankuoret, kala- ja lihajäte, ruokaöljyt ja paistorasvat, ruoantähteet, pilaantuneet elintarvikkeet, pienet määrät pehmeää pahvia tai paperia esimerkiksi kananmunakennot, huone kasvit ja kukkamullat.

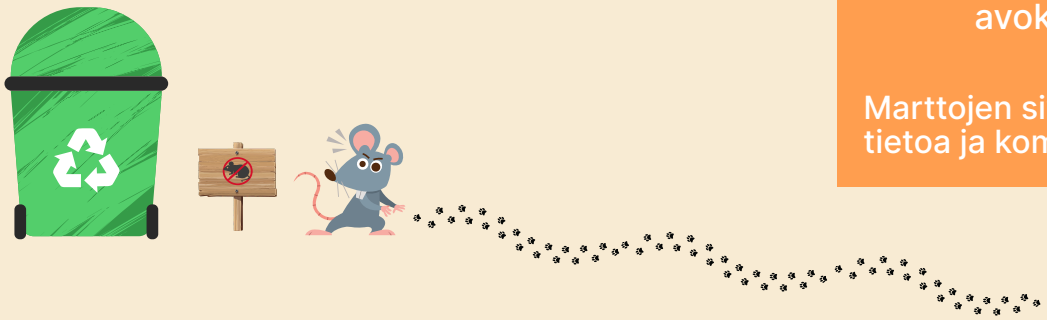

Puutarhajätettä?

Nurmikon leikkuujätettä ja haravointijätettä, kasvinjätteitä kasvimaalta ja koristekasviryhmistä, rikkaruohoja ennen siementen kypsymistä, juurista leviävien rikkaksvien juuret kuivattuina (esim. juolavehnä, vuohenputki), puiden ja pensaiden lehtiä, lehti- ja havupensaiden ja puiden oksasilppua ja -haketta, havukasvien neulasia ja käpyjä (pihka voi hidastaa kompostoitumista), sammalta, rannasta raivatut ruo'ot ja muut vesikasvit sekä rakkolevät.

Kompostoinko myös **talvella?**

Biojätteen kompostoinnissa vaaditaan lämpöeristetty ja ilmastoitu kompostori, joka on suojattua haittaeläimiltä eli elintarvikekompostori.

Kompostointiin löytyy erilaisia vaihtoehtoja

- Bokashi-kompostointi
- Lehtikomposti
- Puutarhakomposti
  - kehikkokomposti, avokomposti

Marttojen sivuilla on kattavasti tietoa ja kompostointiopas!

Komposti kylätalon pihaan?

Tiedotus ja opastus käyttöön

Varmistetaan, että osataan käyttää kompostia ja ymmärretään sen toiminta

Ohjeistus käyttäjille

Kompostin lähelle helposti nähtäville

Kompostin hoito?

Kuka hoitaa?
Onko hoitovuorot?

Meidän kylän komposti

Mitä me kompostoidaan? Puutarhajätettä? Biojätettä?

Miksi kompostoimme, mihin haluamme käyttää tulevaa tuotosta?

Jätetyyppi vaikuttaa kompostorin valintaan

Ei isoa, vaan useita komposteja

Helpompi hoitaa

Monipuolistaa, koska kompostorit voivat olla eri "kypsymisvaiheessa"

Komposti on kiinteistön omistajan/haltijan vastuulla

LEADER Suupohja
Euroopan unionin osarahoittama

Bokashi-kompostointi

sopii etenkin kotitalouksille!

Mikä on **Bokashi-kompostointi?**

- Huoneenlämmössä pidettävä pieni kompostori
- Siisti ja hajuton
- Sopii keittiöjätteelle sekä pihasta kertyvälle pienelle määrälle kasvijätettä

Bokashissa biojäte fermentoituu, jolloin se pitää jatkokäsitellä lisäämällä eläimiltä suojattuun multatehtaaseen tai biojätteelle sopivaan kompostoriin.

Elintarvikekompostori

- Pikakompostori, kotikompostori, kotitalouskompostori. Muun muassa näillä nimillä löytää biojätteelle sopivia komposteja.
- Ne ovat pääasiassa haittaeläimiltä suojattuja ja lämpöeristettyjä.
- Niitä myyvät esim. rautakaupat ja erilaiset tavaratalot.

Huomioi valinnassa ainakin

Koko

- Kuinka monta tyyppiä meidän taloudessa on?
- Yleensä noin nelihenkiselle perheelle riittää 200 litran kompostori.

Täyttää alueen määräykset

- Tsekkaa asuinpaikkasi vaatimukset kompostorille.
  - yleensä ympärivuotisessa käytössä pitää olla pohjallinen haittaeläimiltä suojattu ja lämpöeristetty.
- Kurikan alueella jäteyhtiönä toimi Lakeuden Etappi ja Teuva, Kauhajoki, Karijoki ja Isojoki alueella Botniarosk.

Helppokäyttöisyys

- Onko tyhjäysluukku helppokäyttöinen?
- Miten kompostorin sekoitus onnistuu? Löytyykö sisäinen mekanismi vai pitääkö sekoittaa käsin?

LEADER Suupohja
Euroopan unionin osarahoittama

Puutarhakomposti

Kaikelle maatuvalle puutarhajätteelle

Kehikkokomposti

- Vähintään kuution kokoinen kehikko, jonka sisään jätettä laitetaan.
- Kehikko olisi hyvä tehdä kaksiosiaseksi, täynnä oleva saa valmistua, kun toista täytetään.
- Kehikko tulisi peittää esimerkiksi laudoilla, muovilla tai vanerilevyllä.

Avokomposti

- Vähintään kuution kokoinen kasa
- Tulee peittää esim. rei'itetyllä muovilla niin, että ilma kiertää alapuolelta.
- Valmis kasa peitetään multakerroksella ja syksyllä päälle laitetaan esimerkiksi lehtiä.

Puutarhakompostin voi myös ostaa erilaisista rautakaupoista ja tavarataloista. Niistä löytyy myös valmiita kehikoita.

Perehdy kompostin rakentamiseen ja hoitoon. Komposti elää ilmasta, kosteudesta ja sopivasta seoksesta – mikrobit hoitavat loput lämmöllä

Lehtikomposti

- Erillinen kehikko, jossa tavoitteena on kompostoida vain lehtiä.

Marttojen ohje toimivaan lehtikompostiin!

LEADER Suupohja
Euroopan unionin osarahoittama

Lisää vinkkejä materiaalipankista!